

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. november 2013
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jean E. Hørdum-Axelsen
Sagsnr.: 2013-0030-1712
Dok.: 934446

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 24 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. oktober 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Morten Bødskov

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 24 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvor meget straffen skærpes i praksis, når det kommer til vold omfattet af straffelovens § 244-246, som begås i forening, i forhold til hvis tilsvarende gerningsindhold begås af en enkelt gerningsmand? Vil ministeren med andre ord redegøre for strafniveauet i de voldssager, hvor der i dommen findes grundlag for at anvende bestemmelsen i straffelovens § 81 om, at det i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed i strafudmålingen, at gerningen er begået i forening? Kan man i den forbindelse angive, hvor meget højere normalstraffen er, når forskellige typer af vold (forskellige typer af gerningsindhold) begås i forening, frem for af en enkelt gerningsmand?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Den, der udøver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes efter straffelovens § 244. Har legemsangrebet været af særlig rå, brutal eller farlig karakter, eller er der tale om mishandling, henføres forholdet under straffelovens § 245. Har et legemsangreb omfattet af bl.a. straffelovens § 245 været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige følger eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, er forholdet omfattet af straffelovens § 246.

I praksis spænder vold, der henføres til straffelovens §§ 244-246, fra simpel vold i form af et enkelt slag med flad hånd eller et skub uden personskade til alvorlig vold, f.eks. slag, herunder med redskaber, eller spark med personskade til følge, og til den særdeles alvorlige vold, der kan føre til, at forurettede bliver invalideret eller afgår ved døden. Herudover varierer de omstændigheder, hvorunder volden bliver begået. Volden kan f.eks. opstå i forbindelse med skænderi eller provokationer mellem berusede personer, hvor det kan være mere eller mindre tilfældigt, hvem der slår først, eller efter forudgående håndgemæng, men der kan også være tale om umotiveret vold mod et sagesløst offer og meget grove former for vold, f.eks. mishandling gennem længere tid af en person, der har vanskeligt ved at sætte sig til modværge. De straffe, der udmåles af domstolene i voldssager, varierer da også i praksis helt fra dagbøder til meget lange fængselsstraffe.

Strafferammerne for vold efter straffelovens §§ 244-246 er henholdsvis bøde eller fængsel indtil 3 år, fængsel indtil 6 år og fængsel indtil 10 år.

Straffastsættelsen inden for de enkelte strafferammer sker i overensstemmelse med almindelige strafudmålingsprincipper, hvilket efter straffelovens § 80 bl.a. indebærer, at der ved straffens fastsættelse skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden.

Ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed skal der tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom. Ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal der tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold, dennes forhold før og efter gerningen samt dennes bevæggrunde til gerningen.

Herudover skal der ved straffens fastsættelse lægges vægt på de skærpende og formildende omstændigheder, som er angivet i straffelovens §§ 81 og 82, herunder f.eks. straffelovens § 81, nr. 2, hvorefter det ved straffens fastsættelse i almindelighed indgår som en skærpende omstændighed, at gerningen er udført af flere i forening.

Strafudmålingen i voldssager sker således – som i andre strafesager – efter en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder. Voldens karakter tillægges stor vægt, men også andre elementer tillægges vægt. Det drejer sig f.eks. om optakten til volden, herunder om parterne forud for volden har haft et skænderi, om forurettede har optrådt provokerende over for den tiltalte, forholdet i øvrigt mellem tiltalte og forurettede, forurettedes eventuelle skader og den tiltaltes personlige forhold, herunder eventuelle tidligere straffe for vold.

2. Rigsadvokaturen er ikke i besiddelse af statistisk materiale, der nærmere kan belyse strafniveauet i voldssager, hvor volden er begået af flere i forening. Rigsadvokaten har derfor til brug for besvarelsen af spørgsmålet gennemgået trykt retspraksis i de senere år med henblik på at finde eksempler på domme, hvor volden er begået af flere personer i forening.

Et eksempel på en sådan dom er Østre Landsrets dom gengivet i U 2007.333 Ø, hvor to tiltalte på henholdsvis 15 og 16 år blev fundet skyldige i vold ved bl.a. at have slået forurettede i ansigtet med knyttet hånd, mens de optog episoden på mobiltelefon ("happy slapping"). Byretten idømte de pågældende en betinget dom uden straffastsættelse, men anførte at man i skærpende retning lagde vægt på, at der var tale om planlagt vold udøvet af flere i forening med det formål som underholdning at optage episoden. I formildende retning lagde retten vægt på de

tiltaltes gode personlige forhold og navnlig deres meget unge alder, samt på at forurettede kun led begrænset fysisk skade. Landsretten skærpede straffen til 40 dages betinget fængsel under henvisning til de samme omstændigheder.

Et andet eksempel er Østre Landsrets dom gengivet i TfK 2007.277 V, hvor to indsatte blev dømt for i forening at have begået simpel vold mod en medindsat. Volden bestod af flere knytnæveslag i ansigtet og på kroppen. I byretten blev den ene tiltalte (T1) straffet med fængsel i 3 måneder, mens den anden tiltalte (T2) blev idømt 60 dages fængsel. Landsretten forhøjede straffen for T1 til fængsel i 4 måneder med henvisning til bl.a. straffelovens § 81, nr. 1 og 2, idet T1 var tidligere straffet for vold, og volden blev begået af flere i forening. Da anke-meddelelsen vedrørende T2 ikke var forkyndt rettidigt, kunne straffen for denne tiltalte ikke skærpes.

Herudover kan nævnes Vestre Landsrets dom gengivet i TfK 2013.703 V. Her blev to tiltalte i byretten idømt 3 måneders fængsel for vold og forsøg på ulovlig tvang begået i forening med tre andre. De pågældende opsøgte den forurettede i hans hjem og forsøgte ved at ruske, slå og sparke ham at tvinge ham til at betale 1.800 kr., som han skulle have stjålet fra den ene af de tiltalte. Det blev anset for bevist, at de to tiltalte havde deltaget aktivt i voldsudøvelsen ved hver at have slået forurettede 2 gange. Landsretten fandt, at de tiltalte under de foreliggende omstændigheder, hvor de sammen med deres kammerater i forening opsøgte forurettede i dennes hjem og havde været til stede under den samlede voldsudøvelse, var strafferetligt ansvarlige for den samlede vold. Landsretten forhøjede under henvisning til, at volden og forsøget på ulovlig tvang var begået af fem i forening i forurettedes eget hjem, og at volden havde bestået i flere slag i hovedet og flere spark, straffen for de tiltalte til fængsel i 4 måneder.

3. Som anført i afsnit 1 fastsættes straffen i voldssager – som i andre straffesager – efter en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, og der foreligger sjældent flere sager, hvor den udøvede vold og omstændighederne ved voldsudøvelsen er helt identiske, ligesom der i hver enkelt voldssag ofte foreligger flere skærpende og/eller formildende omstændigheder.

Det er derfor ikke muligt nærmere at udtale sig om, med hvilken vægt det forhold, at volden er begået af flere i forening, indgår i strafudmålingen i skærpende retning.

Det er imidlertid – baseret på mit generelle kendskab til retspraksis på området – min vurdering, at det ved straffens fastsættelse som det klare udgangspunkt indgår som en skærpende

omstændighed, når vold er begået af flere i forening, jf. straffelovens § 81, nr. 2.”